

Березовська Н. Л.,
викладач англійської мови,
Коледж економіки та права Університету
КРОК, м. Київ

СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

Сучасна освіта у мінливій реальності має чіткі напрямки руху, основний з яких – зміна традиційної системи навчання, яка орієнтується на предмет, до інноваційної, що орієнтована на індивідуальний підхід до студента, на розвиток його особистісних якостей та умінь реалізувати здобуті знання, застосовуючи їх для покращення та вдосконалення як особистісних, так і професійних якостей [1].

В процесі реформування системи освіти в першу чергу змінюється психологічний аспект педагогічного процесу – авторитарний стиль навчання змінюється на гуманістичний підхід та застосування методів роботи для розвитку творчої складової особистості, опираючись на індивідуальні особливості студента.

На разі наше суспільство потребує не просто освічених спеціалістів, які володіють певним багажем теоретичних знань, а фахівців, які спроможні приймати нестандартні рішення, знаходити шляхи ефективної комунікації у новому середовищі, здатні швидко змінюватися у нових умовах професійної діяльності та непередбачуваних життєвих ситуаціях, а формування таких якостей особистості потребують нових психолого-педагогічних методів роботи.

У сучасній педагогіці з'явився новий термін інноваційна діяльність, що передбачає оновлення методів навчання та зміну внутрішніх установок освітян. Адже попередня педагогічна наука позиціонувала викладача як своєрідного керівника з авторитарним нахилом у двосторонній взаємодії з так званим підлеглим, тобто студентом.

В контексті сучасних змін навчально-виховного процесу відбувається своєрідне переформатування взаємовідносин викладач – студент та спрямовується у форму діалогу особистостей наставника та партнера, які є рівноправними та повноцінними учасниками педагогічних дій.

У сучасній формі взаємодії викладача та студента змінюється не лише психологічна складова, а також і методи навчання. У педагогічному процесі широко використовуються різноманітні технології, що спрямовані

на ігрові методи навчання, візуалізована форма подання інформації, нові інформаційні технології, мультимедіа, комп'ютерні програми, коучинг та інше.

Одними з найпривабливіших методів навчання є ділові ігри, розігрування ролей, моделювання ситуацій, імітаційні вправи, індивідуальний тренаж. В цих методах основна увага надається особистісному підходу при розподілі різних видів діяльності у певних видах робіт та мотивації студента щодо певного виду діяльності на заняттях, а взаємодія викладача та студентів проходить у форматі ефективного партнерства.

До прикладу, у навчальному процесі взаємодії викладача та студентів у підготовці фахівців з права на практичних заняттях з іноземної мови професійного спрямування викладачами активно використовується моделювання ситуацій (судові засідання у рольовій формі, бесіди адвокатів та клієнтів і тому подібне). Головні та другорядні ролі – судді, адвоката, присяжних та інші, отримують не лише найактивніші та суперамбітні студенти, а й ті, хто має бажання спробувати свої сили у подібній діяльності.

Такий підхід дає можливість активізувати різноманітні сторони особистості студента та сформувати бажання розкритися менш активним та комунікабельним одногрупникам.

Якісна фахова підготовка студентів неможлива без використання сучасних освітніх технологій. Це навчання, що орієнтоване на набуття професійних компетентностей. Тому застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, таких як робота з комп'ютерними програмами та системи мультимедіа, дистанційні технології та робота з PowerPoint, робота з інтернет-ресурсами та взаємодія з комп'ютерним середовищем (блоги, форуми та інше), є незамінними методами співпраці викладача та студента [2; 3].

Саме такі методи є найбільш дієвими у професійному спрямуванні педагогічного процесу, адже вони є важливим засобом забезпечення кращого засвоєння аспектів майбутньої професії, набуття професійної майстерності та створення нових видів діяльності, що активізує мотивацію студентів до навчального процесу.

Незаперечним є факт, що використання інформаційних технологій у навчальному процесі є надзвичайно актуальним та постає однією з основних умов успішного навчання в нинішніх умовах.

В той же час це проблематичне питання для когорти досвідчених викладачів, які розпочинали свою кар'єру ще в минулому тисячолітті. Адже викладач має, окрім високої фахової підготовки, володіти сучасними інформаційними технологіями комунікації, які мають бути не лише незамінним

інструментом для полегшення засвоєння знань та на разі є вимогою часу, а мережа інтернет є безмежним джерелом навчальних ресурсів. Та іноді у сфері інформаційних технологій вектор взаємодії викладача та студентів змінюється з точністю до навпаки – студенти навчають викладачів новим технологіям та роботі з мережею інтернет.

Коучинг – це новий напрям в педагогічній науці, в основі якого лежить ідея досягнення мети через залучення особистісного потенціалу студента, засвоєння методів отримання результатів та удосконалення необхідних умінь та навичок. Це особливий вид взаємин викладача та студентів, який виражається у ефективній організації пошуку студентами найкращих відповідей на актуальні питання, що їх цікавлять. В такій взаємодії викладач сприяє розвитку студентів, формуванню нових вмінь, досягненню високих результатів у навчанні та створює передумови для становлення студента як кваліфікованого фахівця. Також в процесі такого виду роботи студенти краще усвідомлюють власні цілі, ресурси та перепони, а також визначають власний напрямок саморозвитку як особистості, так і фахівця.

Отже, новітні психологічні та педагогічні аспекти викладання допомагають сформуванню рівноправні партнерські взаємовідносини між викладачем та студентами, що має позитивний вплив на процес засвоєння знань, оновлює педагогічну систему та значно збільшує рівень активності студентів. Процес впровадження інтерактивних методів навчання в умовах пандемії є незамінною технологією педагогічного процесу, що сприяє формуванню у студентів стійких та глибоких знань, різноманітних навичок, удосконалює критичне мислення та сприяє активній мотивації.

Список використаних джерел

1. Вознюк О., Дубасенюк О., Перспективні напрямки підготовки майбутніх вчителів до інноваційної педагогічної діяльності. *Нові технології навчання: зб. наук. праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*. Київ, 2020. Вип. 93. С. 50–57.
2. Konovalenko T. V., Yivzhenko Y. V., Demianenko N. B., Romanyshyn I. M. Yemelyanova Y. S. The possibilities of using distance learning in the professional training of a future foreign language teacher. *Linguistics and Culture Review* 5 (S2), P. 817–830.
3. Кравець О., Самборська Н. Формування соціально-комунікативної компетентності майбутніх фахівців нефілологічних спеціальностей на заняттях з англійської мови засобами інформаційно-комунікативних технологій. *Нові технології навчання: зб. наук. праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*. Київ, 2019. Вип. 92. С. 148–155.